

ČESKÝ ČERVENÝ KŘÍŽ
Úřad ČČK
169 00 Praha 6, Rozdělovská 63

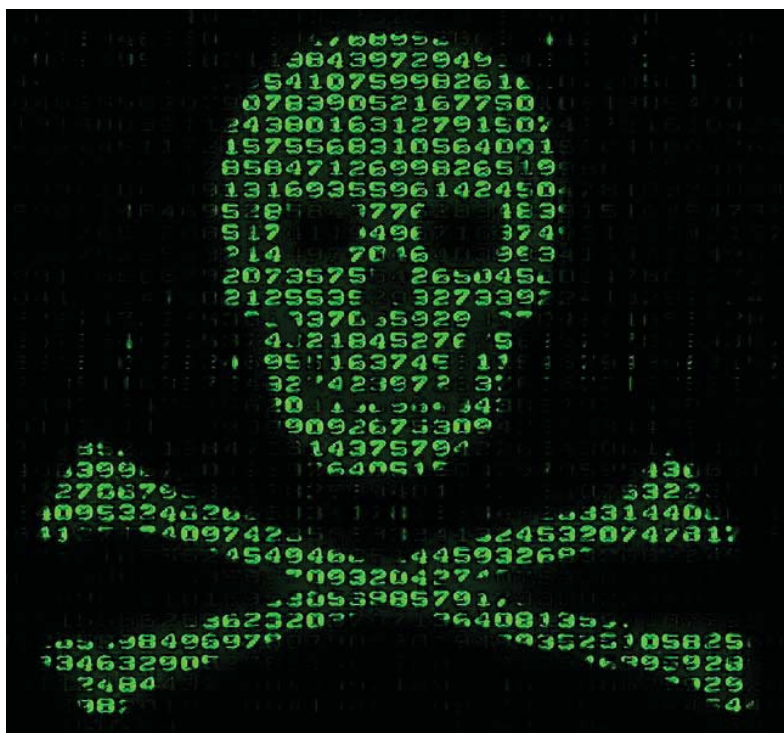
TISKOVÁ ZPRÁVA ČESKÉHO ČERVENÉHO KŘÍŽE Z 31. VII. 2020

75 LET OD POUŽITÍ ATOMOVÝCH PUM – DOKÁŽEME ZABRÁNIT KATASTROFĚ?

Před 75 lety skončila druhá světová válka. Její závěr byl poznamenán prvním – a naštěstí dosud jediným – **použitím jaderné zbraně**, když americká armáda svrhla ve dnech **6. a 9. srpna 1945** atomové pumy na japonská města Hirošima a Nagasaki. Lidstvo tak poznalo dosud nejničivější zbraně dějin, způsobilé zničit naši civilizaci jako celek.

Od roku 1945 až dosud je lidstvo každodenně vystaveno riziku jaderných zbraní – na světě je jich okolo **14.000**.

Ničivé účinky vyvolané jejich použitím, zejména pronikavá radiace a radioaktivní spad, však **nejsou omezitelné v prostoru ani čase**. Jen výbuch dvou nevelkých pum v Japonsku usmrtil během chvíle na 110 tisíc lidí, většinou zaživa sežehnutých, do konce roku 1945 pak počet obětí stoupl na 210 a za dalších pět let dosáhl 340 tisíc lidí... Dosud trpí velké množství Japonců, včetně potomků válečné generace, následky těchto pouhých dvou explozí.

Riziko pro náš svět nepředstavuje jen možné vědomé vojenské použití jaderných zbraní, ale snad ještě ve větší míře možný „falešný poplach“, tedy chyba lidského činitele zaměřující např. vědeckou raketu za raketový útok, možná chyba techniky ale také třeba hackerský útok na vojenské počítačové systémy.

Červený kříž již od r. 1945 trvale usiluje o zákaz jaderných zbraní a jejich odstranění. Jsme přesvědčeni o jejich **obecné neslučitelnosti s normami mezinárodního humanitárního práva (MHP)**, což delegitimizuje jejich existenci. Zmíněná **neomezitelnost** jejich ničivých účinků i ona **neslučitelnost** s normami MHP není však jen názorem Mezinárodního hnutí ČK&ČP, vyjádřeným **rezolucemi** jeho orgánů, ale byla potvrzena i Mezinárodním soudním dvorem (1996).

Červený kříž dále zdůrazňuje obtížnost, ne-li nemožnost, poskytnout obětem eventuální jaderné katastrofy odpovídající pomoc. Ostatně byl první organizací zasahující v Hirošimě a Nagasaki a desetiletí *hibakušám* a jejich potomkům pomáhá...

V roce 2017 byla na půdě OSN sjednána smlouva zakazující tyto nehumánní zbraně a ukládající svým smluvním stranám, pokud je vlastní, jejich zničení – **Smlouva o zákazu jaderných zbraní**. Smlouvu dosud podepsalo 122 států – z evropských jde o Irsko, Rakousko, Lichtenštejnsko a Vatikán. Stále však mezi nimi chybí jaderné mocnosti i jejich spojenci, tedy i Česká republika. Přitom i tyto státy (včetně naší země) přijaly ve *Smlouvě o nešíření jaderných zbraní* závazek dosáhnout jejich úplného odstranění.

Sama existence jaderných zbraní je pro svět a lidstvo rizikem, nikoli zárukou bezpečí, jak se mnohdy tvrdí. Máme-li zabránit možné jaderné katastrofě, je třeba dosáhnout odstranění jaderných zbraní. O to by měly usilovat všechny státy, které sdílejí hodnoty humanity, mezi něž se řadí i země naše.

Lidstvo sužují mnohé faktory nezávisle na naší vůli – například infekční nemoci (covid-19), měli bychom proto eliminovat ty faktory, které jsou naopak na naší vůli závislé. I státy vlastníci jaderné zbraně a jejich spojenci se musí aktivněji zapojit do eliminace jaderných zbraní.

Doc. Dr. Marek Jukl
prezident ČČK

Dr. Josef Konečný
ředitel Úřadu ČČK